

Předkládací zpráva pro Parlament České republiky

Návrh na působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2017 a 2018 s výhledem na rok 2019

Úvod

Česká republika (ČR) vystupuje v mezinárodních vztazích z pozice demokratického a politicky, hospodářsky a sociálně vyspělého státu střední Evropy, který v souladu se svými zahraničně-politickými zájmy nese svůj díl odpovědnosti za udržování míru a bezpečnosti v regionálním i globálním měřítku.

Bezpečnost ČR úzce souvisí s vývojem mezinárodního bezpečnostního prostředí. Vzhledem k charakteru soudobých bezpečnostních hrozeb obrana a ochrana občanů a území státu nekončí na hranicích ČR. Její bezpečnostní zájmy je často nezbytné chránit i daleko za hranicemi spojeneckých států.

Bezpečnostní politika ČR se řídí nejen úzce teritoriálně vymezenými zájmy, ale také solidaritou se spojenci v Organizaci severoatlantické smlouvy (NATO) a Evropské unii (EU). V souladu s programovým prohlášením vlády je zájmem ČR obnovit působení v misích Organizace spojených národů (OSN). Podíl na zajišťování mezinárodní bezpečnosti a stability je strategickým bezpečnostním zájmem ČR.

V souladu se svou Bezpečnostní strategií klade ČR důraz na předcházení ozbrojeným konfliktům a řešení bezpečnostních výzev diplomatickými, politickými a dalšími nenásilnými prostředky. Pokud však selže prevence a úsilí o mírové řešení krizových situací, může ČR použít sílu v souladu se svým ústavním pořádkem a zákony, s principy Charty OSN a v rámci svých spojeneckých závazků. Vojenské síly a prostředky jsou nasazovány do operací mimo území ČR v souladu se zahraničněpolitickými prioritami ČR a politicko-vojenskými ambicemi stanovenými v Obranné strategii ČR.

Návrh na působení sil a prostředků rezortu MO v letech 2017 a 2018 s výhledem na 2019 navazuje na stávající zapojení ČR do probíhajících operací. Návrh je koncipován s ohledem na priority, kterými jsou 1) pokračující působení v Afghánistánu, 2) výraznější zapojení do operací OSN a EU v Malijské republice a 3) naplnění závazků ČR v reformovaných Silách rychlé reakce NATO (NATO Response Force, NRF).

Vyčlenění sil a prostředků do zahraničních operací v následujících dvou letech je koncipováno s vědomím, že rezort Ministerstva obrany disponuje dostatečným množstvím sil a prostředků pro zajištění jak dalších spojeneckých i domácích závazků, tak i pro řešení neočekávaných situací.

A. Afghánistán

1. Politicko-bezpečnostní situace

Rok 2015, který byl prvním rokem po ukončení bezpečnostní tranzice, byl pro afghánskou vládu obtížnější, než se obecně očekávalo, a to v oblasti bezpečnostní, politické i ekonomické. Afghánistán tak zůstává i 15 let po pádu režimu Tálibánu velmi nestabilní zemí s řadou problémů, jejichž řešení přesahuje schopnosti jeho administrativy.

Vnitropolitický vývoj je negativně ovlivněn netradičním mechanismem vlády národní jednoty, která vznikla jako neústavní východisko z povolebního patu prezidentských voleb v roce 2014. V rámci této vlády došlo k faktickému rozdělení politické moci mezi dva hlavní rivaly prezidentských voleb – prezidenta Ašrafa Gháního a Abdulláha Abdulláha, pro nějž byla ve vládě národní jednoty vytvořena zvláštní pozice výkonného tajemníka. Všeobecná nedůvěra však omezuje výkonnost celé státní správy. Velkým problémem je absence efektivní místní samosprávy a existence celé řady nesystémových aktérů, kteří disponují rozsáhlým vlivem. Tento celkový stav má dopad na tempo realizace nezbytných reforem, k nimž se afghánská vláda zavázala.

Parlamentní volby původně plánované na červen 2015 byly odloženy kvůli chystané reformě volebního zákona, která byla důležitým prvkem dohody o vládě národní jednoty. Hlavním problémem je registrace voličů. Podle posledních informací by se volby měly konat v říjnu 2016.

Afghánistán rovněž čelí ekonomickým obtížím, příjmy státu nedosahují ani poloviny jeho výdajů a za pokračující složité bezpečnostní situace je pokrok v této oblasti složitý. Mezinárodní společenství opakovaně poskytuje Afghánistánu finanční podporu, a to zejména formou finančních darů. Ani tyto však nejsou schopny zacetit kritický rozpočtový schodek. V zemi přetrvává atmosféra nejistoty ohledně jejího dalšího vývoje.

Důležitým předpokladem politické a bezpečnostní stability země je proces národního usmíření. Vedle udržování smíru mezi jednotlivými etnickými skupinami země se jedná především o proces jednání s hnutím Tálibán. Úspěšně se začal rozvíjet proces čtyřstranných rozhovorů mezi Afghánistánem, Pákistánem, USA a Čínou, jehož cílem je především konstruktivní zapojení Pákistánu. Tálibán se prozatím do těchto rozhovorů nezapojil. V rámci mezinárodního společenství panuje shoda, že inkluzivní mírový proces je jediným dlouhodobým řešením konfliktu. Míru odhodlání Tálibánu zapojit se do tohoto procesu může zvýšit skutečnost, že v některých částech Afghánistánu se rozšiřuje vliv příznivců ISIL.

Afghánistán je významnou zdrojovou zemí migrace do Evropy. V roce 2015 přišlo do Evropy přibližně 180 000 Afghánců, což je druhá nejpočetnější skupina. Příčinami exodu jsou neuspokojivá bezpečnostní situace a nedostatek ekonomických příležitostí. Tyto příčiny jsou vzájemně úzce propojeny. Současně však v mezinárodním společenství převažuje dojem, že investice do Afghánistánu v uplynulých letech budou promrhány, pokud mladá generace Afghánců upřednostní odchod ze země před zapojením do její rekonstrukce. Afghánská vláda zatím nezavedla žádná efektivní opatření, kterými by pomáhala počet uprchlíků zmenšit. Rovněž zatím nebyla příliš konstruktivní v jednáních o návratu odmítnutých žadatelů o azyl.

Bezpečnostní situace v zemi se v roce 2015 zhoršila. Kromě vedení bojových operací v jižních provinciích s většinou paštunského obyvatelstva byla hlavně na podzim Afghánská národní armáda vázána i na severu země, v doposud relativně klidném Kunduzu. V uplynulém roce docházelo rovněž opakovaně k útokům na prominentní cíle zejména v Kábulu nebo v Kandaháru, což je kromě jiného výsledkem soupeření mezi frakcemi Talibánu po potvrzení úmrtí muly Omara.

Problémem je i celkový stav Afghánských národních obranných a bezpečnostních sil (Afghan National Defence and Security Forces, ANDSF), které stále trpí nedostatečnou vycvičeností, vysokou dezercí a všudypřítomnou korupcí. Schopnost samostatného vedení operací se sice zlepšila, ale při zvýšeném tempu bojové sezóny nejsou ANDSF schopny zajistit dostatečnou podporu jednotkám na bojišti. Nutnost zajištění řady strategicky významných lokalit navíc snižuje počty nasaditelných jednotek pro bojové operace.

2. Charakteristika mise Resolute Support

Mise Resolute Support (RSM) byla zahájena 1. ledna 2015, jako návazná mise po ukončené operaci ISAF (International Security Assistance Force). V RSM působí cca 12 500 osob, vedoucími zeměmi jsou Německo, Itálie, Turecko a USA. Síly a prostředky rezortu MO ČR působí v prostorech odpovědnosti Turecka (Kábul) a USA (Bagram).

RSM má nebojový charakter a podstatou je poskytování výcviku, poradenství a asistence na národní institucionální úrovni, na úrovni armádního sboru a v případě speciálních sil i na nižší úrovni tak, aby Afghánské bezpečnostní instituce (ASI) a ANDSF byly schopny plnohodnotně zajistit národní bezpečnost.

Ministři obrany zemí NATO v červnu 2015 stanovili vojenským orgánům NATO úkol plánovat přechod RSM do její fáze 2, během níž by síly RSM působily převážně v Kábulu a jeho nejbližším okolí. Nicméně průběh a výsledky letní ofenzívy povstaleckých sil, především pak v září 2015 v provincii Kunduz, ukázaly, že ANDSF jim ještě nejsou schopny účinně čelit. Aliance proto pozastavila přechod do fáze 2, a to minimálně do konce roku 2016, ale pravděpodobně až za horizont roku 2016.

Termín ukončení RSM tedy není známý, v každém případě i poté Aliance plánuje v zemi působit vojensky na přechodnou dobu v rámci posilování Trvalého partnerství mezi NATO a Afganistánem.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO ČR v Afghánistánu

V souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 496 z 31. října 2014 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 635 z 23. října 2014 působí v roce 2016:

a) v rámci RSM síly a prostředky rezortu MO ČR v celkovém počtu do 310 osob

Úkolové uskupení AČR RSM organizačně zastřešuje všechny jednotky a prvky rezortu MO působící v misi Resolute Support. Patří do něj národní podpůrný prvek, letecký poradní tým, národní zpravodajská buňka, zastoupení na velitelstvích RSM, polní chirurgický tým a strážní rota na letišti Bagram.

Velitelství Úkolového uskupení AČR RSM je dislokováno na základně RSM na mezinárodním letišti v Kábulu (Hamid Karzai International Airport, HKIA) s vlastním zázemím a plní úkoly ve prospěch českých jednotek nasazených na území celého Afghánistánu.

Současné zapojení sil a prostředků MO ČR v Afghánistánu je plně v souladu se stanovenou alianční strategií a je řešeno následovně:

Výstavba Afghánských národních bezpečnostních sil:

- Letecký poradní tým poskytuje na HKIA výcvik příslušníků afghánského leteckého sboru, konkrétně osádek a pozemního personálu vrtulníků.

Podpora nasazených sil:

- Na základně Bagram¹ působí strážní rota, jejímž hlavním úkolem je ochrana vnějšího perimetru základny a hlídková činnost v úzké součinnosti s jednotkami Afghánské národní armády (ANA).
- Ve velitelských strukturách RSM působí příslušníci rezortu MO a plní úkoly v souladu se zastávanými pozicemi.
- Na HKIA se na celkové podpoře sil a prostředků rezortu MO nasazených v Afghánistánu podílejí příslušníci národního podpůrného prvku a národní zpravodajské buňky.
- Na HKIA dále působí polní chirurgický tým, který poskytuje zdravotní podporu silám RSM, příslušníkům ANDSF a ve výjimečných případech i civilním osobám.

b) síly a prostředky rezortu MO ČR v celkovém počtu do 20 osob mimo RSM

- Odřad 601. skupiny speciálních sil zajišťuje ochranu osob a majetku Zastupitelského úřadu ČR v Kábulu, včetně rezidence velvyslance a působí mimo rámec RSM.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v Afghánistánu

ČR se hodlá v souladu se svými závazky a zájmy angažovat v Afghánistánu i v letech 2017 a 2018. S ohledem na závazky vůči spojencům, vývoj bezpečnostní situace a význam naší pomoci ANDSF bude pokračovat postupné snižování počtu našich vojáků v Afghánistánu, nicméně i tak rezort MO plánuje udržovat procentuálně obdobný vojenský příspěvek jako dosud (cca 1,72 %), a to jak v roce 2017, tak v roce 2018.

---

¹ Základna Bagram v Provincii Parwan (RC-E) je jednou z největších základen v Afghánistánu. Dominuje jí letiště s dvěma přistávacími dráhami, které umožňují přistání i těch největších letounů jako jsou Boeing C-17 Globemaster III či Antonov An-225. Sehrává tak vedle Mezinárodního letiště v Kábulu klíčovou roli na poli logistické podpory RSM. Většinu sil pro základnu Bagram vyčleňují USA.

Úsilí ČR bude směřovat stejně jako dosud do dvou oblastí, jimiž jsou výcvik, poradenství a asistence ANDSF na straně jedné a ochrana spojeneckých sil na straně druhé. Nasazené síly a prostředky rezortu MO budou plnit úkoly vyplývající z jejich působení ve dvou hlavních prostorech (Kábul a Bagram) v síle **do 270 osob** v roce 2017 a **do 250 osob** v roce 2018.

Nad rámec výše uvedeného úsilí a mimo RSM bude pokračovat v letech 2017 a 2018 ochrana Zastupitelského úřadu ČR v Kábulu odřadem speciálních sil, respektive vojenské policie v síle **do 20 osob**. K předání operačního úkolu mezi speciálními silami a vojenskou policií dojde dnem 1. července 2017.

Předpokládá se, že působení sil a prostředků rezortu MO ČR v Afghánistánu bude pokračovat i v roce 2019, a to buď v rámci RSM, pokud bude tato mise pokračovat, nebo v rámci navazující alianční iniciativy tzv. posíleného Trvalého partnerství, která bude pod civilním vedením. Velikost českého příspěvku na rok 2019 lze v této chvíli jen těžko předvídat. Bude se odvíjet od vývoje bezpečnostní situace v Afghánistánu, úrovně připravenosti ANDSF, požadavků NATO a nových bezpečnostních hrozeb, které by mohly mít bezprostřední dopad na Českou republiku.

B. Bosna a Hercegovina

1. Politicko-bezpečnostní situace

Bosenská politická scéna čelí dlouhodobému problému rozdělení země podle etnického klíče. Jednotlivé segmenty bosenské společnosti většinou ve volbách preferují rozhodování podle etnické příslušnosti spíše než podle politických programů. V důsledku sílí nacionalistická rétorika všech stran a vzájemně rostou obavy z posílení jedné etnické skupiny na úkor zbývajících dvou.

Rozhodování na celostátní úrovni je zdoluhavé, protože jednotlivé entity se častěji uchylují k vetu na národní bázi, což ve výsledku činí politický proces v Bosně a Hercegovině (BaH) extrémně neefektivním. Vnitřní institucionální a politická roztržičnost se značně projevuje i v obtížné koordinaci v bezpečnostní oblasti při vyšetřování závažných trestných činů a výměně informací.

Zástupci jednotlivých etnických skupin mají k BaH jako státu velmi diferencovaný přístup. Bosňáci v zásadě podporují jednotu státu se silnou rolí centrální vlády, zatímco bosenští Chorvaté a bosenští Srbové požadují větší míru autonomie v rámci svého území a pro administrativní orgány svých entit. Nejaktivnější separatistické snahy vykazuje Republika srbská (RS), jejíž prezident Milorad Dodik od svého zvolení v roce 2010 opakovaně vyhrožuje odtržením bosensko-srbské entity od BaH.

Prezident RS Dodik využívá hrozeb referendem jednak ke zvýšení vlastní popularity a jednak jako páku na centrální vládu BaH. Vypsání takového referenda by s největší pravděpodobností bylo porušením Daytonské dohody a samospráva RS v tuto chvíli nemá

jistotu, zda by její hlavní zahraniční spojenci Srbsko a Ruská federace byli ochotni takové kroky podpořit a vystavit se konfliktu s mezinárodním společenstvím.

Na počátku roku 2015 se vyhroutily vztahy mezi BaH a Srbskem. Hlavním důvodem byl incident, který vedl k napadení srbského premiéra A. Vučiće během pietního aktu v bosenské Srebrenici neznámými pachateli. Následně ale došlo k určitému uklidnění, které se projevilo i v podobě historicky prvního společného zasedání vlád BaH a Srbska 11. listopadu 2015 a neslo se v pozitivním duchu. Mírně byly poškozeny vztahy mezi BaH a Černou Horou v důsledku iniciativy několika bosenských zákonodárců, kteří dočasně oživilí rozporuplné teritoriální nároky BaH v oblasti Sutoriny na území Černé Hory.

Celková bezpečnostní situace v zemi zůstává relativně stabilní s určitými negativními prvky, které ji mohou v budoucnu vyostřit. K závažnému bezpečnostnímu incidentu došlo v samotném závěru roku, kdy se vláda Republiky srbské rozhodla o přerušení spolupráce s celostátními justičními orgány BaH kvůli akci bezpečnostní služby SIPA, během které bylo zadrženo pět osob podezřelých z válečných zločinů na občanech bosňácké národnosti. Několik místních analytiků dokonce vzešlou situaci označilo za prozatím nejzávažnější incident post-daytonského období.

V souvislosti s probíhající migrační krizí se BaH větší množství migrantů prozatím vyhnulo. Vzhledem k nepřítli stabilní politické situaci a špatným ekonomickým podmínkám by však případné přesměrování migrační trasy na území BaH mohlo mít nedožrnné bezpečnostní i ekonomicko-sociální následky.

Velké riziko pro BaH představuje fenomén tzv. *foreign fighters*, kdy BaH zůstává nadále předním „vývozcem“ bojovníků do regionu Blízkého východu. V listopadu 2015 občan BaH Enes Omeragić, u něhož byly následně prokázány vazby na radikální salafistické skupiny, zastřelil dva příslušníky Ozbrojených sil BaH a následně ve svém domě odpálil výbušninu. Vzhledem k tomu, že od srpna 2015 šlo již o druhý incident s teroristickými rysy, lze riziko teroristického útoku v zemi považovat za zvýšené. V zemi rovněž existují oblasti se zvýšeným výskytem radikálních islamistů jako například vesnice Ošve a Gornja Maoča, kde by se mohla nacházet výcviková střediska radikálů.

2. Charakteristika mise ALTHEA

Mise Evropské unie ALTHEA v BaH byla zahájena 2. prosince 2004 na základě mechanismu Berlín plus mezi NATO a EU. V misi je zapojeno 16 členských a 5 nečlenských zemí EU v celkovém počtu cca 800 osob.

Hlavním cílem mise ALTHEA je poskytovat pomoc Ozbrojeným silám BaH s budováním schopností a výcvikem jednotek a také podporovat udržování bezpečného a stabilního prostředí v zemi.

Operace i nadále disponuje exekutivním mandátem k zajištění bezpečného prostředí v zemi, o jehož prodloužení na dalších 12 měsíců rozhodla Rada bezpečnosti OSN v listopadu 2015. Prakticky se operace soustřeďuje především na výcvikové aktivity, jejichž efektivitu však negativně ovlivňují zejména institucionální nestabilita v zemi, špatná

materiální vybavenost ozbrojených sil a jejich vytížení při ostraze přebytečné munice. Operace rovněž přispívá k likvidaci zmíněné nadbytečné munice.

ČR působila v operaci ALTHEA od jejího počátku v roce 2004 až do června 2008, kdy došlo k výrazné početní redukci mise. Po takřka dvouleté přestávce se do mise vrátila v roce 2010 vysláním 2 důstojníků do velitelské struktury mise a v tomto formátu v ní působíme dodnes.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v operaci ALTHEA

V souladu s usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 635 z 23. října 2014 a usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 496 z 31. října 2014, působí příslušníci AČR v rámci neexekutivní složky operace ALTHEA v počtu **2 osob**.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v operaci ALTHEA

V Bosně a Hercegovině se v roce 2017 a 2018 navrhuje pokračovat v působení sil a prostředků rezortu MO v počtu **do 2 osob** v rámci neexekutivní složky operace ALTHEA. V roce 2019 se v případě pokračování mise předpokládá zapojení ve stejném rozsahu.

C. Kosovo

1. Politicko-bezpečnostní situace

Politická situace na území Kosova zůstává relativně stabilní s tendencí mírného zhoršování. Stabilita vlády je ohrožena pokračujícími protesty opozice nesouhlasící s dohodou o statutu Společenství srbských municipalit ze srpna 2015, která podle opozičního výkladu uděluje srbským obcím příliš velké pravomoci a poškozuje kosovské zájmy. Kosovsko-albánská opozice rovněž nesouhlasí s vymezením společné hranice s Černou Horou, které údajně připravuje Kosovo o část jeho území.

V uplynulých týdnech a měsících se kosovská opozice stále častěji uchýlovala k násilnostem, které se navzdory konstantně zvyšovaným bezpečnostním opatřením projevily několika případy odpálení granátů se slzným plynem sympatizanty hnutí Vetëvendosje během jednání parlamentu. Dne 23. prosince 2015 vydal Ústavní soud rozhodnutí, podle kterého není vznik Asociace srbských municipalit v rozporu s kosovskou ústavou, ale některé dílčí zpracované principy existence a fungování Asociace nejsou zcela v souladu s duchem ústavy a musí být proto přepracovány. Opozice rozhodnutí Ústavního soudu odmítla a uvedla, že ve svých protestních akcích bude pokračovat. Lze proto očekávat, že protivládní demonstrace včetně násilností budou pokračovat a s velkou pravděpodobností se promítnou i do kampaně prezidentských voleb v Kosovu v roce 2016.

Hluboké zklamání celé společnosti přinesl negativní výsledek hlasování o členství Kosova v UNESCO v listopadu 2014, přičemž za nepřijetí Kosova do UNESCO podle očekávání silně lobovalo Srbsko. Nelze tak vyloučit nárůst počtu příznivců opozice, která upozorňuje na příliš velké ústupky kosovské vlády vůči srbské menšině. Další potenciálně

konfliktní bod může představovat tlak transformovat Kosovské bezpečnostní síly na plnohodnotné Kosovské ozbrojené síly.

V roce 2015 došlo k mírnému zhoršení bezpečnostního prostředí především v Prištině vinou výše zmíněných násilností kosovské opozice, které se projevíly mimo jiné případy úmyslného podpalování vozidel vládních institucí.

Za rizikový lze považovat i sever Kosova, kde přetrvává mírné riziko útoku srbských radikálů na jednotky KFOR.

Teroristické útoky v Paříži v listopadu 2015 se na celkové bezpečnostní situaci Kosova nepodepsaly. Riziko teroristického útoku ze strany džihádistů zůstává relativně nízké, a to navzdory tomu, že počet tzv. zahraničních bojovníků, kteří odešli z Kosova bojovat na Blízký východ, je čtvrtý nejvyšší v poměru na počet obyvatel ze všech srovnávaných zemí (jedná se zhruba o 200 až 300 bojovníků).

Kosovská vláda přijala zvláštní protiteroristickou legislativu, která trestá zapojení do zahraničních konfliktů na straně teroristických organizací až 15 lety vězení. Vláda se snaží aktivně vystupovat proti podezřelým z terorismu, nebo z šíření extremistických myšlenek. Riziko rovněž představují radikální wahábističtí kazatelé v oblasti u hranic s Makedonií (Gjilan, Kačanik).

Migrační vlna se prozatím Kosova výrazněji nedotkla, samotní obyvatelé Kosova ovšem pod jejím vlivem migrují dále do západní Evropy (v červnu 2015 například došlo ve Spolkové republice Německo ke skokovému nárůstu žadatelů o azyl původem z Kosova). Pokud by se alespoň část aktuálního migračního náporu na balkánské trase přesunula směrem na území Kosova, vláda by mohla čelit závažným politicko-ekonomickým i bezpečnostním důsledkům.

2. Charakteristika operace Joint Enterprise

Operace Joint Enterprise byla zahájena v roce 2005, kdy se stala nástupkyní původní mise Joint Guardian (zahájené 11. června 1999) a trvá do dnešních dnů. Spojenecké síly zabezpečující operaci jsou označovány jako KFOR (Kosovo Force). Počáteční velikost mise dosahovala 46 000 osob a postupně se snižovala až na současných cca 4 500 osob.

Cílem je nastolit a udržovat bezpečné prostředí v Kosovu, včetně veřejného pořádku, monitorovat, ověřovat a v případě potřeby vynucovat dodržování dohod, které vedly k ukončení konfliktu. Dále mají za úkol poskytovat podporu misím OSN UNMIK a EU EULEX a pokračovat ve spolupráci se srbskými ozbrojenými silami².

Ačkoli se bezpečnostní a politická situace v Kosovu nadále postupně konsoliduje, Severoatlantická rada o další redukci sil KFOR prozatím nerozhodla.

---

² Spolupráce se srbskou armádou je přínosná oběma stranám a trvá od začátku mise s výjimkou přerušení v letech 2008 a 2009 v souvislosti s vyhlášením samostatnosti Kosova podpořeného většinou členských států NATO.

V procesu přípravy je přechod KFOR do konečné, tzv. odstrašující přítomnosti (End State Deterrent Presence, ESDP), což by mělo přinést snížení současné velikosti sil KFOR na 1 500 osob. Realizace uvedeného opatření zatím nebyla schválena a bude se odvíjet od bezpečnostní situace v místě. Přechod do ESDP umožní vrchnímu veliteli spojeneckých sil určitou flexibilitu přizpůsobovat velikost KFOR v návaznosti na vývoj situace v zemi, a to nejen ve smyslu snižování, ale i případného navyšování.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v operaci Joint Enterprise

V roce 2016 se operace účastní příslušníci Armády ČR v rámci velitelské struktury KFOR v počtu **9 osob**, a to v souladu s usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 635 z 23. října 2014 a usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 496 z 31. října 2014.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v operaci Joint Enterprise

V letech 2017 a 2018 je navrhováno působení sil a prostředků rezortu MO v operaci Joint Enterprise v Kosovské republice v počtu **do 10 osob**, které budou působit ve velitelské struktuře KFOR.

Rozsah zapojení sil a prostředků rezortu MO v Kosovské republice v roce 2019 bude záviset na vývoji bezpečnostního prostředí v zemi a na konkrétních požadavcích velitelství operace.

D. Operace EU NAVFOR MED SOPHIA

1. Politicko-bezpečnostní situace

Největšími problémy v Libyi jsou dlouhodobě kritická bezpečnostní situace, tři nefunkční vlády, nekontrolovatelné milice, nárůst radikálního islamismu a skutečnost, že se do země v poslední době postupně stahují velitelské špičky ISIL ze Sýrie a Iráku. Proto je funkční vláda národní shody bytostným zájmem EU, která potřebuje partnera k řešení migrační problematiky a teroristických hrozeb, jež se v Libyi čím dále více formují. Bez explicitního souhlasu libyjské vlády následovaného souhlasem RB OSN nemůže kromě jiného dojít k plnému spuštění vojenské mise EUNAVFOR SOPHIA zahrnující i protipašerácké operace na svrchovaných libyjských územích.

Slabou stránkou Politické dohody o Libyi podepsané dne 17. prosince 2015 zástupci tobrúckého House of Representatives (HoR) a tripolského General National Congress je bohužel fakt, že kromě ustavení vlády národní shody (Government of National Accord, GNA) pod vedením premiéra Sarráďže nijak neřeší začlenění četných autonomních milicí pod jednotné velení vlády národní shody. Pouze s jednotnou (či jednou) libyjskou vládou lze efektivně jednat i o pomoci v tažení proti místní odrůdě ISIL. Jeho stoupenci si již postupně podmanili středolibyjské město Sirte a pod přímou kontrolou nyní mají zhruba 200 z celkových 2000 km libyjského pobřeží. Ze Sirte podnikají stoupenci ISIL ad hoc útoky směřované jednou proti Tripolisu, jindy proti Tobrúku, poslední dobou též směrem k ropným terminálům. Znepokojivá je zejména dynamika posledních měsíců, kdy počet přívrženců

ISIL narostl o desítky procent na aktuální 3 až 4 tisícovky. V absolutních číslech libyjský ISIL sice zatím nedosahuje vlivu a razance své syrsko-irácké „matky“, ale v podmínkách bezvlády a chaosu se tak ale může rychle stát.

2. Charakteristika operace EU NAVFOR MED SOPHIA

Operace byla spuštěna 22. června 2015 a již 28. července 2015 vyhlásil její velitel plné operační schopnosti (FOC). Mandát operace je schválený na dobu 12 měsíců od dosažení FOC. Velitelství operace sídlí v Římě a mise disponuje cca 1 300 osobami. Mandát operace a potřeba jejího pokračování jsou podrobeny pravidelnému hodnocení.

Operace je součástí komplexní reakce EU na problém migrace z afrického kontinentu a Blízkého východu do Evropy, s cílem rozbít operační model převaděčů ve Středomoří. Záchrana migrantů není explicitní součástí jejího mandátu, v rámci naplňování mezinárodněprávních závazků však lodi operace zasahují a migranty zachraňují.

Plán operace je členěn do čtyř fází. 1. fáze: získat operační přehled a rozvinout řídicí struktury, se snahou vyhýbat se kontaktu s převaděči. 2. fáze: identifikovat plavidla převaděčů a zneškodňovat je, vytvářet informační aktivity k odrazení migrantů od cesty do Evropy. 3. fáze: vyvíjet aktivity v libyjských teritoriálních vodách a na pobřeží k aktivnímu narušení převaděčství ještě před vyplutím na moře a zamezení dalších převaděčských aktivit. 4. fáze: předání úkolů jiným subjektům a ukončení operace.

Operace v říjnu 2015 přešla do své první části druhé fáze, v rámci níž zasahuje proti převaděčům na volném moři s možností zadržet je a jejich plavidla odpovídajícím způsobem zneškodnit. Dne 9. října 2015 tuto činnost na volném moři posvětila i rezoluce RB OSN 2240 (2015), která rovněž posílila pravomoci operace ve vztahu k plavidlům nesoucím vlajku třetího státu.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v operaci EU NAVFOR MED SOPHIA

ČR od zahájení operace přispívá celkem třemi vojáky, kteří působí v operačním velitelství mise v Římě, případně na velitelství sil umístěném na příslušném vojenském plavidle.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v operaci EU NAVFOR MED SOPHIA

Navrhuje se pokračovat v působení sil a prostředků rezortu MO v rámci operace EU NAVFOR MED SOPHIA v letech 2017 a 2018, a to v počtu **do 5 osob**. V roce 2019 se v případě pokračování mise předpokládá zapojení ve stejném rozsahu.

E. Operace EU NAVFOR ATALANTA

1. Politicko-bezpečnostní situace

Námořní operace EU NAVFOR ATALANTA za poslední rok výrazně přispěla ke snížení aktivit pirátů a k zajištění větší bezpečnosti námořních obchodních tras v Adenském zálivu a v Indickém oceánu. Nevyřešila však příčinu samotného pirátství, kterou je především slabá vláda a špatná ekonomická situace v Somálsku.

Operace ATALANTA je součástí komplexního přístupu EU k celému regionu Afrického rohu. V rámci posílení bezpečnosti v regionu zahájila EU v dubnu 2010 výcvikovou misi EU Training Mission Somalia (EUTM Somalia), jejímž hlavním cílem je výcvik somálských bezpečnostních sil ve spolupráci s OSN a AMISOM (African Union Mission in Somalia).

Ačkoliv piráti v okolí somálských břehů v přepadávání plavidel během roku 2013 polevili a v roce 2015 nedošlo k žádnému únosu, neznamená to, že by hrozba z jejich strany pominula. Rizika spojená s pirátstvím v sousedství Somálska budou přetrvávat, dokud Somálsko nedosáhne alespoň základní bezpečnostní stability a nezačne se politicky a ekonomicky rozvíjet v plně funkční stát. Proto se členské státy EU shodují na přetrvávající relevanci operace a probíhá příprava prodloužení mandátu EU NAVFOR ATALANTA do konce roku 2018.

2. Charakteristika operace EU NAVFOR ATALANTA

Operace Evropské unie EUNAVFOR ATALANTA byla zahájena v listopadu 2008 jako odpověď na narůstající úroveň pirátství v Adenském zálivu, Arabském moři a západní části Indického oceánu. Operace je vedena v rámci Společné evropské bezpečnostní a obranné politiky (CSDP) v souladu s vydanými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN a s respektováním zákonů mezinárodního práva. Velitelství mise je umístěno ve Velké Británii (Northwood).

Hlavním cílem mise je vymýtit pirátství z oblasti Afrického rohu, obnovit námořní bezpečnost v západní oblasti Indického oceánu a ochraňovat lodní přepravu v rámci programu Světové potravinové pomoci určené pro Somálsko. Důležitým úkolem je i komunikace s námořními přepravními společnostmi. Implementace bezpečnostních opatření z jejich strany je důležitou součástí boje proti pirátství.

Účinnost operace je zřejmá, za poslední 3 roky nebylo zadrženo žádné plavidlo a ani v roce 2016 zatím nebyl zaznamenán žádný pirátský útok, nicméně na území Somálska zůstává nadále v zajetí 26 rukojmí. Pirátské sítě v Somálsku jsou aktivní i v jiných kriminálních oblastech a jsou schopny rychlé reaktivace. Na podzim 2015 se konala strategická revize aktivit CSDP v Africkém rohu (rovněž EUTM Somalia a civilní mise EUCAP Nestor), která vytýčila zadání pro jejich působení po konci stávajícího mandátu na konci roku 2016. Dle předpokladů by operace ATALANTA měla více podporovat výcvikové aktivity misí na souši a mírně omezit počty zapojených plavidel.

ČR se zapojila do operace ATALANTA v polovině roku 2009 vysláním 3 důstojníků, kteří působí na odborných funkcích v rámci mezinárodního Operačního velitelství námořních sil EU v britském Northwoodu.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v operaci EU NAVFOR ATALANTA

V souladu s usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 635 z 23. října 2014 a usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 496 z 31. října 2014 působí ČR v rámci operace EU NAVFOR ATALANTA v roce 2016 v počtu **3 osob**.

4. Návrh působení sil a prostředků rezortu MO v operaci EU NAVFOR ATALANTA

Operace EU NAVFOR ATALANTA je součástí komplexního přístupu EU k řešení bezpečnostních problémů regionu Afrického rohu. Jako výraz solidarity nejen se zeměmi, které přispívají svými silami a prostředky do této operace, ale i s úsilím celého mezinárodního společenství v boji proti pirátství se navrhuje v letech 2017 a 2018 prodloužení působení ČR ve stávajícím rozsahu **do 3 osob** na operačním velitelství v Northwoodu ve Velké Británii.

V případě pokračování operace EU NAVFOR ATALANTA v roce 2019 bude ČR počítat se svým zapojením na stejné úrovni jako v letech 2017 a 2018.

F. Malijská republika

1. Politicko-bezpečnostní situace

Neřešené vnitřní konflikty v Malijské republice vedly v roce 2012 k převzetí kontroly nad severní částí země separatistickými a teroristickými skupinami. Jejich postup k hlavnímu městu Bamaku byl zastaven až francouzskou vojenskou operací Serval (ukončena 15. července 2014, od 1. srpna 2014 nahrazena operací Barkhane). Následně Evropská unie zahájila výcvikovou misi s cílem reorganizovat malijskou armádu a vycvičit její příslušníky k vedení efektivního boje proti ozbrojeným separatistům a teroristům a poté ustavila rovněž civilní misi pro oblast reformy bezpečnostního sektoru (včetně reformy malijských politických institucí, decentralizace a reformy soudnictví).

V dubnu 2013 se do řešení krize zapojila i OSN zřízením mise MINUSMA (United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali). Z jednání mezi stranami konfliktu, která zprostředkovalo Alžírsko za přítomnosti regionálních i mezinárodních partnerů, sice začátkem března vzešel a stranami konfliktu byl parafován návrh Dohody o míru a usmíření v Mali (dále jen Dohoda), představitelé významného severomalijského uskupení Koordinace hnutí Azawadu však dohodu neparafovali.

K finálnímu podpisu Dohody nakonec mezi všemi znesvářenými stranami došlo 20. června 2015 v hlavním městě Bamaku. Ve Výboru pro sledování plnění Dohody (Comité de suivi – CdS) hrají hlavní role, kromě předsednického Alžírsko, i zbylé státy G5 du Sahel

(Mauretánie, Burkina Faso, Niger, Čad) a další mír zprostředkovávající subjekty, zejména MINUSMA a EU, která je patrně nejvýznamnějším donorem.

Přes tento pokrok, kterého mezinárodní společenství dosáhlo, je návrat k mírovému a stabilnímu prostředí v Mali stále vzdálený a značně nejistý, neboť bezpečnostní situace v severní části země zůstává napjatá a separatistické skupiny nahodile útočí jak na malijské, tak na mezinárodní ozbrojené síly. Ačkoliv po podpisu Dohody však počet střetů poklesl, aktivity separatistických skupin ukazují, že Dohoda není bohužel plně dodržována. Přesto je činnost CdS je hodnocena pozitivně, vztahy jsou ale i nadále citlivé a státní orgány rozšiřují svou působnost na sever země jen pozvolna.

Hlavní hrozbou se ale stává radikální islamismus, který ohrožuje bezpečnost napříč zemí. Teroristický útok na hotel Radisson Blu v Bamaku 20. listopadu 2015 měl zásadní dopad na bezpečnostní situaci nejen v hlavním městě, ale i na dosud relativně klidný jih země. Po vyhlášení výjimečného stavu se bezpečnostní situace v Bamaku sice postupně stabilizuje, nicméně zůstává napjatá. Ve výcvikovém centru Koulikoro je bezpečnostní situace klidná.

Řešení rozporuplných a citlivých problémů s Tuaregy je předpokladem pro stabilitu v Mali a celém regionu. Nedostatečný přehled o pohybu a počtu zbraní a jejich proliferace představují nadále vážné riziko pro stabilitu a bezpečnost v Mali. Lokální extremisté, včetně skupin napojených na povstalecká hnutí AQIM (Al-Kaida v islámském Magrebu) nebo Al Mourabitoun, se postupně přemísťují do svých původních útočišť v severním Mali. Odtud podnikají asymetrické útoky proti civilnímu obyvatelstvu, malijské armádě a mezinárodním jednotkám. Zásobovací konvoje a patroly představují nadále cíl pro teroristické a kriminální aktivity v severním Mali. Díky snadné propustnosti hranic bude Mali nadále ovlivňováno narušováním bezpečného prostředí na regionální úrovni (konkrétně situace v Libyi). Případné zhoršení vnitrostátní bezpečnostní situace může vyústit v další mezinárodní boj.

2. Výcviková mise Evropské unie v Malijské republice (EUTM)

a. Charakteristika mise EUTM

Výcviková mise EUTM Mali byla zahájena v únoru 2013. Mise je komplementární k dalším aktivitám mezinárodního společenství v zemi, především francouzské protiteroristické operaci BARKHANE a misi OSN MINUSMA.

Hlavním cílem EUTM Mali je podpora reorganizace a výcviku malijských ozbrojených sil. Mise je doposud zaměřena na základní a pokračovací výcvik osmi malijských bojových uskupení na úrovni praporu. Dalšími úkoly je příprava malijských výcvikových schopností a poradenství na malijském ministerstvu obrany a generálním štábu. Velitelství mise sídlí v Bamako, kde rovněž probíhají poradenské aktivity. Výcvikové aktivity mise probíhají v táboře Koulikoro. Operační prostor mise je mandátem omezen na jih země. Plánovaný počet příslušníků mise je cca 580 a daří se jej udržovat.

Aktuální mandát mise vyprší v květnu 2016, vzhledem k potřebě zajistit udržitelnost dosažených výsledků mise však existuje široký konsensus na jeho prodloužení do května 2018. Mandát by rovněž měl být upraven tak, aby reflektoval mírový proces dle dohod

z Alžíru. Působení mise by mělo být rozšířeno na sever země k Timbaktu a Gao. Poradenské aktivity by pokračovaly, výcvikové aktivity by se zaměřily na decentralizovaný výcvik a na budování malijských výcvikových schopností. Mise by dále měla podporovat implementaci mírových dohod, především při reintegraci protivládních bojovníků do malijské armády.

b. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v EUTM

V souladu s usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 635 z 23. října 2014 a usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 496 z 31. října 2014 působí v EUTM v roce 2016 síly a prostředky rezortu MO ČR v celkovém počtu **38 osob**. Na dobu od ledna do května 2016 byl náš příspěvek dočasně navýšen o jednoho specialistu, a to na žádost Německa, které je aktuálně vedoucí zemí v misi.

ČR je v misi EUTM dlouhodobě zapojena od dubna 2013, a to čtvrtou nejpočetnější jednotku. Z výše uvedeného počtu 32 vojáků plní úkoly spojené s ochranou velitelství mise a přeprav VIP osob, 2 důstojníci jsou zařazeni na velitelství mise a 4 instruktoři cvičí malijské vojáky ve výcvikovém středisku Koulikuro.

c. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v EUTM

V letech 2017 a 2018 je navrhováno působení sil a prostředků rezortu MO v misi EUTM v počtu **do 50 osob**.

V případě pokračování EUTM i v roce 2019 se předpokládá zapojení sil a prostředků rezortu MO v podobném rozsahu.

3. Mise Organizace spojených národů MINUSMA v Malijské republice

a. Charakteristika mise MINUSMA

Mise MINUSMA byla zřízena v dubnu 2013 na základě rezoluce RB OSN č. 2100 k podpoře stabilizačních politických procesů v zemi a opatření souvisejících s bezpečností, které realizovala přechodná vláda.

Původně požadovaný počet osob (11 200 vojáků a 1 440 policistů) zatím zůstal nenaplněn a mise byla zahájena s nižším počtem osob. K 30. červnu 2015 MINUSMA disponovala 9 149 vojáky, 1 058 policisty a přibližně 1 400 civilisty/dobrovolníky z Mali i zahraničí. Vedle převážně rozvojových zemí je do MINUSMA zapojena řada zemí Evropské unie (Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Nizozemsko, Švédsko, Velká Británie), přičemž Nizozemsko, Německo a Švédsko v misi udržují největší vojenský příspěvek co do počtu osob i techniky.

V souladu s rezolucí RB OSN č. 2164 z června 2014 je cílem mise podílet se na bezpečnosti, stabilizaci a ochraně civilistů, podpoře národního dialogu, asistenci při znovuzavedení státní moci, transformaci bezpečnostního systému a podpoře lidských práv v zemi. Nová rezoluce RB OSN z 29. června 2015 č. 2227 kromě toho, že prodlužuje mandát MINUSMA do 30. června 2016, také ukládá misi podporovat implementaci Dohody o míru a usmíření v Mali, chránit civilisty, jimž hrozí bezprostřední fyzické ohrožení, a napomáhat vládě při ochraně lidských práv.

I když je MINUSMA považována za jednu z nejlépe fungujících misí OSN na africkém kontinentu, i jí chybí řada schopností. Jedná se především o nedostatek vrtulníků a dopravních letounů, odborného personálu ve velitelské struktuře mise, spojovacích a ženijních jednotek a příslušníků vojenské policie. OSN apeluje na evropské země, aby nejen doplnily chybějící schopnosti, ale aby se více angažovaly v misích OSN obecně.

V polovině roku 2016 by mělo dojít k rozhodnutí o rozšíření působnosti mise do dalších severních oblastí Mali.

b. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v MINUSMA

Rezort MO obdržel mandát schválený vládou a oběma komorami Parlamentu ČR k vyslání jednotky speciálních sil do MINUSMA, a to do konce roku 2016 (usnesení Poslanecké sněmovny PČR ze dne 16. června 2015 č. 784 a usnesení Senátu PČR ze dne 13. května 2015 č. 127). Jednotka plní celé spektrum speciálních operací a je součástí nizozemského kontingentu speciálních sil. V září 2015 působil v prostoru po dobu jednoho týdne rekognoskační tým, od ledna do dubna 2016 předsunutá skupina s cílem připravit výchozí podmínky pro nasazení hlavních sil v počtu 24 osob od května do listopadu 2016. V prosinci 2016 splní tříčlenný tým úkoly spojené s ukončením činnosti speciálních sil v operaci.

Ve zpravodajské struktuře mise působí od října 2015 jeden důstojník na funkci analytika.

c. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v MINUSMA

V letech 2017 a 2018 se navrhuje působení sil a prostředků MO v operaci OSN MINUSMA do 10 osob. Vyslaní vojáci budou působit ve velitelské a zpravodajské struktuře mise. ČR navíc nabízí OSN do mise MINUSMA rotní úkolové uskupení v počtu do 200 osob, a to formou příspěvku do Systému připravenosti schopností pro mírové operace OSN (UNPCRS). V případě, že by OSN o uvedenou jednotku projevila zájem, o konkrétním nasazení rozhodne vláda a Parlament ČR (blíže viz část L).

V případě pokračování MINUSMA i v roce 2019 se předpokládá zapojení sil a prostředků rezortu MO v podobném rozsahu.

G. Mise Organizace spojených národů UNDOF na Golanských výšinách

1. Politicko-bezpečnostní situace

Území Golanských výšin je jedním z mnoha neuralgických bodů v oblasti Blízkého východu. Díky své strategické poloze a bohatým zdrojům vody je dlouhodobě předmětem sporu. Pro Izrael je jeho kontrola klíčová, ale ze stejných důvodů je zpět pod svou kontrolu chtěla od 70. let 20. století získat Sýrie. Libanonský nárok na část území zvanou „farmy Šab’á“ v blízkosti své hranice je spíše rétorický a slouží primárně vnitropolitickým cílům, do skutečných sporů o kontrolu výšin nezasahuje.

Golanské výšiny o celkové rozloze zhruba 1800 km² připadly po první světové válce Sýrii, která však o jejich podstatnou část přišla v roce 1967 v průběhu šestidenní války, kdy dvě třetiny dobyl Izrael. Na tomto území poměrně záhy zahájil budování osad a v dnešní době tak žije na Golanských výšinách asi 20 000 Izraelců a podobný počet Syřanů, většinou Drúzů. Po skončení jomkippurské války v roce 1973 souhlasil Izrael s opuštěním části dobytého území, které se z rozhodnutí OSN stalo demilitarizovanou zónou, kde na dodržování příměří mezi oběma státy dohlíží mise UNDOF, jež byla ustanovena rezolucí RB OSN č. 350 (1974) v návaznosti na uzavřenou „Dohodu o separaci mezi izraelskými a syrskými silami“ (Agreement on Disengagement between Israeli and Syrian Forces).

V roce 1981 Izrael unilaterálně anektoval okupovanou část Golanských výšin. Jeho rozhodnutí bylo mezinárodním společenstvím odsouzeno a rezolucí RB OSN č. 497 (1981) prohlášeno za neplatné.

Mise UNDOF byla až do doby před čtyřmi lety považována za jednu z nejklidnějších a vykonávání mandátu pozorovatelů probíhalo dlouhodobě bez větších incidentů. Situace se však změnila po roce 2011 v souvislosti s válkou v Sýrii, kdy se v syrské části Golanských výšin začaly střetávat provládní síly s jednotkami syrské opozice. Syrská vláda přitom porušuje odsouhlasené podmínky pro působení mise UNDOF tím, že v reakci na aktivity povstaleckých skupin v prostoru separace rozmisťuje své vojenské jednotky, vede zde bojovou činnost proti povstaleckým skupinám nebo do těchto prostorů směřuje vzdušné či dělostřelecké údery.

Povstalecké skupiny do zóny separace pronikají za účelem napadání syrské armády a ovládnutí dalšího území. Jednotky syrské vlády jsou postupně vytlačovány ze svých pozic a kontrolu nad většinou území syrské části Golanských výšin získala radikální islámská fronta Džabhat al-Nusra napojená na organizaci al-Káida. Situace v oblasti se dále komplikuje zapojením libanonského radikálního hnutí Hizballáh do války v Sýrii na straně režimu prezidenta Asada za plné materiální a výcvikové podpory Íránu. Hizballáh se mimo jiné aktivně podílí na bojích s islamisty na území Golanských výšin poblíž libanonské hranice.

Izrael udržuje od počátku občanské války v Sýrii politiku neutrality, ačkoli opakovaně na syrském území vojensky zasahuje s cílem zabránit dodávkám zbraní Hizballáhu, a ošetřuje zraněné Syřany z oblasti Golanských výšin ve svých nemocnicích.

V důsledku zhoršení bezpečnostní situace na Golanských výšinách se významným způsobem změnilы mocenské poměry mezi jednotlivými hráči v této části regionu Blízkého východu. Boje na syrské straně Golanských výšin stále pokračují, a to jak mezi opozicí a vládními jednotkami, tak uvnitř opozice samotné. Ač ve druhé polovině roku 2015 došlo v oblasti k částečnému uklidnění, situace má stále značný potenciál k další eskalaci násilí s dopadem na stabilitu všech států sousedících s Golanskými výšinami a zejména na humanitární situaci místního drúzského obyvatelstva. Tuto eskalaci nelze podceňovat zejména s ohledem na neochotu zapojit frontu Al-Nusra do dialogu o budoucnosti Sýrie vzešlého z jednání mezinárodního společenství.

2. Charakteristika UNDOF

Mise UNDOF byla zřízena na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 350 z roku 1974. Byla ustanovena na dobu 6 měsíců a od té doby je její mandát v půlročních cyklech pravidelně obnovován.

K 31. červnu 2015 disponovala mise UNDOF 789 vojáky, 53 zahraničními civilními pracovníky a 105 místními civilními zaměstnanci. Vojenskou část mise tvoří kontingenty Fidži, Indie, Nepálu, Nizozemska, Bhútánu a Irska. Cílem mise je zajistit dodržování dohody o zastavení palby mezi Sýrií a Izraelem a dohlížet na dodržování smlouvy o stažení ozbrojených sil Izraele a Sýrie z dohodnutých prostorů separace.

Od roku 2013 pociťuje UNDOF bezprostřední blízkost syrského konfliktu. Došlo k řadě závažných incidentů, od krádeží zbraní a munice přes dopady střel vypálených ze syrského území až po únosy personálu mise povstaleckými skupinami.

S ohledem na vyhocení bezpečnostní situace na Golanech s přímým dopadem na fungování UNDOF došlo ke zmenšení zóny separace na přibližně jednu třetinu původní velikosti a ke stažení UNDOF na území Izraele. Na syrské straně UNDOF zachovává přítomnost pouze na pěti původních stanovištích, včetně hory Hermon.

Mise v nejbližší době nebude schopna naplňovat svůj mandát v plném rozsahu. Změny v mandátu mise se dle vyjádření představitelů OSN nepředpokládají, nicméně ambice, aby se mise do původního prostoru své působnosti vrátila, nadále existuje. Role UNDOF v oblasti zůstává do budoucna velmi důležitá, a to i přes současnou faktickou změnu podmínek pro působení mise. Takto to vnímá i Izrael, pro nějž má mise nezanedbatelný politický význam.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v UNDOF

ČR se zapojila do mise UNDOF 5. července 2015, a to vysláním 3 důstojníků do velitelské struktury mise na pozice plánovače, analytika a experta na informační technologie. Mandát umožňuje v letech 2015 a 2016 vyslat další 2 osoby, ale jenom na základě výslovného požadavku OSN a v souladu s našimi zájmy.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v UNDOF

V letech 2017 a 2018 se navrhuje působení sil a prostředků MO v operaci OSN UNDOF v počtu do 5 osob.

V případě pokračování UNDOF i v roce 2019 se předpokládá zapojení sil a prostředků rezortu MO taktéž v rozsahu do 5 osob.

H. Operace mezinárodních sil na Sinajském poloostrově

1. Politicko-bezpečnostní situace

Sinajský poloostrov je jedinou součástí Egypta zasahující do Asie. Je přirozeným geografickým mostem spojujícím Egypt s regionem Blízkého východu.

Toto území o rozloze přibližně 61 000 km² a s nehostinným pouštním prostředím je strategicky významnou oblastí, a to primárně pro svoji polohu mezi Středozemním a Rudým mořem (a v blízkosti Suezského průplavu). Jde o jakési nárazníkové pásmo mezi Izraelem a Egyptem, o něž oba státy v minulosti vedly ozbrojené konflikty (Suezská krize, šestidenní a jomkipurská válka) a které od uzavření mírových dohod velmi efektivně funguje jako prostor oddělující obě země. Pro Egypt se rovněž jedná o území obsahující zajímavé zdroje nerostných surovin, v západní části byly objeveny zásoby ropy. Poloostrov je rovněž zejména ve své jižní části atraktivní turistickou destinací zajišťující výrazný díl příjmů egyptského státního rozpočtu.

Sinajský poloostrov je osídlen obyvateli převážně beduínského původu. Celková zaostalost a ekonomická nerozvinutost regionu nenabízí mnoho příležitostí k zaměstnanosti a místní kmeny se vždy do určité míry angažovaly v nelegálních aktivitách, jako je například pašování zboží i osob.

V rámci mírových dohod z Camp Davidu mezi Egyptem a Izraelem bylo území poloostrova rozděleno do tří pomyslných zón s rozlišením povolené přítomnosti egyptské armády. Na území s označením „C“ při hranicích Egypta, Izraele a pásma Gaza neměly podle původních dohod operovat žádné egyptské armádní složky, ale pouze lehce vyzbrojení příslušníci civilní policie.

Počty jednotek egyptské armády jsou však na základě souhlasu Izraele v poslední době navyšovány. Důvodem je výrazné zhoršení situace zejména v severní oblasti poloostrova.

Bezpečnostní situace na poloostrově se výrazně zhoršila po pádu režimu prezidenta Mubáraka. Nedostatek bezpečnostních kontrol na poloostrově je jedním z faktorů, který umožnil fungování místních militantních skupin, jejichž počet a aktivity se v nastalé euforii z uvolnění politických restrikcí viditelně zvýšily. Po sesazení prezidenta Mubáraka dostaly impuls k zintenzivnění své činnosti a další radikalizaci, využívající politického chaosu a nestability v zemi. Nejznámější a nejaktivnější skupinou je bezesporu Ansar Bajt al-Maqdis, která se v listopadu 2014 přihlásila k ISIL a přejmenovala se na IS-Provincie Sinaj (Wilájat al-Sinai).

Jejich působení na tomto teritoriu vedlo k výraznému posílení přítomnosti egyptské armády, která pro potlačení teroristické činnosti zřídila nárazníkové pásmo u hranice s pásmem Gaza. Egyptská armáda nicméně není přes dílčí úspěchy schopna operacím teroristů zabránit, o čemž svědčí prudký nárůst útoků jak přímo na poloostrově, tak i v turistických střediscích nebo v pevninské části Egypta (zejména v hlavním městě a jeho okolí). Největším útokem teroristů bylo odpálení bomby v letadle převážejícím ruské turisty ze Sharm El Sheikh v listopadu 2015.

Zvýšené tempo operací egyptské armády se projevilo i na bezpečnostní situaci severní základny mise MFO (Multinational Force and Observers). Ta dohlíží na dodržování mírových dohod na poloostrově od roku 1982. S prohlubující se nestabilitou v oblasti je přítomnost jednotek mezinárodních pozorovatelů stále více ceněna, a to jak ze strany Izraele, tak Egypta.

2. Charakteristika MFO

MFO je mezinárodní organizace, která vznikla v dubnu 1982 na základě protokolu z roku 1981 navazujícího na mírovou smlouvu, kterou Stát Izrael vrátil území Sinaje Egyptu a RB OSN nebyla kvůli postoji SSSR schopna se dohodnout na vyslání mírové mise. Cílem mise je monitorovat a ověřovat dodržování mírové smlouvy mezi Egyptem a Izraelem z roku 1979 a zvyšovat vzájemnou důvěru a spolupráci mezi oběma stranami.

Mise MFO operuje na egyptském území Sinajského poloostrova a mezi hlavní úkoly příslušníků mise patří provoz kontrolních stanovišť, pozorovatelská činnost podél hranic a v příhraniční zóně a zajišťování volného průplavu v Tiranské úžině. MFO disponuje dvěma základnami – větší, severní základnou v El Gorah (20 km od břehů Středozemního moře) a menší, jižní základnou poblíž Sharm El Sheikh. V současné době působí v MFO vojenský personál v počtu cca 1700 osob z 12 zemí (Austrálie, Kanady, Kolumbie, ČR, Fidži, Francie, Itálie, Norska, Nového Zélandu, USA, Velké Británie a Uruguaye). Financování mise zajišťují převážně zakládající státy, tedy USA, Egypt a Izrael (každý 31,3 % rozpočtu) a dále v menší míře donorské státy. Centrála MFO sídlí v Římě, její pobočky jsou v Káhiře a Tel Avivu.

Působení mise se rok od roku stává komplexnějším a dynamičtější. Aktuálně se mise soustředí na zmírňování rizik a na efektivní zajištění vlastní bezpečnosti, což je nezbytné pro její další působení. Kladně je hodnocena dosavadní úspěšná spolupráce s Egyptem. Podpora mírové dohody mezi Egyptem a Izraelem je považována za klíčovou pro stabilitu regionu.

V roce 2015 došlo především v severní části Sinajského poloostrova, která byla v minulosti podstatně bezpečnější než jižní část, k výraznému zhoršení bezpečnostní situace. Vedle nárůstu bojů mezi egyptskými bezpečnostními silami a povstanci se zvýšilo množství ozbrojených incidentů proti MFO. Ve druhé polovině 2015 velitelství operace rozhodlo o opuštění dvou exponovaných stanovišť přesunutím části personálu, včetně české letecké jednotky, na základnu v jižní části poloostrova, přičemž česká letecká jednotka plní úkoly z letiště Sharm El Sheikh.

Od listopadu 2009 je ČR v misi MFO zapojena 3 důstojníky, kteří působí ve velitelské struktuře mise. Od listopadu 2013 ČR přispívá navíc leteckou jednotkou v počtu 14 osob a 1 letounem CASA C-295 M. Letoun CASA představuje pro MFO výraznou pomoc při zajištění přepravních potřeb, jako jsou rotace kontingentů, VIP přeprava a přesuny osob mezi severní a jižní základnou, především pak v souvislosti se zhoršenou bezpečnostní situací, kdy jsou pozemní transporty považovány za vysoce rizikové. Kromě získaných zkušeností z účasti v atypické operaci, ve složitých klimatických podmínkách a v poslední době i ve výrazně zhoršených bezpečnostních podmínkách přináší i zkušenosti z působení ve výrazně mezinárodním prostředí jako takovém. Finanční náklady na působení v operaci jsou pravidelně refundovány a dosahují až 80% vynaložených nákladů.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v MFO

V souladu s usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 635 z 23. října 2014 a usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 496 z 31. října 2014 působí v MFO v roce 2016 síly a prostředky rezortu MO v celkovém počtu **17 osob**.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v MFO

V letech 2017 a 2018 se navrhuje působení sil a prostředků rezortu MO v operaci MFO v počtu **do 25 osob**. Navýšení počtu osob je vyvoláno zhoršenou bezpečnostní situací.

V případě pokračování operace MFO i v roce 2019 se předpokládá zapojení sil a prostředků rezortu MO v rozsahu **do 25 osob**, včetně letecké jednotky s letounem CASA.

I. Vyslání příslušníků rezortu MO do velitelských struktur NATO, EU a OSN působících v zahraničních operacích těchto organizací a vyslání příslušníků rezortu Ministerstva obrany působících ve strukturách NATO, EU a OSN do operací těchto organizací mimo území České republiky

Prostředí, které ovlivňuje bezpečnost ČR, prochází dynamickými změnami. Jeho předvídatelnost se vzhledem k rostoucí provázanosti bezpečnostních trendů a faktorů snižuje. Současně se však zvyšují nároky na připravenost včasné a efektivně reagovat na nenadálé hrozby. Jedním ze způsobů, jak může ČR přispět k řešení vyvstálé krizové situace a současně vyjádřit solidaritu se spojenci v NATO, EU a OSN, je posílení velitelských struktur nasazených v operacích těchto organizací.

Obdobně mohou být příslušníci rezortu MO působící ve strukturách NATO, EU a OSN vysláni v rámci výkonu svých funkcí či z důvodu náhlé potřeby do zahraničních operací pod vedením těchto organizací, přičemž je zohledněna jejich zastávaná funkce na mírovém zahraničním pracovišti. Takovéto vyslání příslušníka rezortu MO je vždy realizováno na základě žádosti vojenských orgánů NATO, EU či OSN, tedy se souhlasem ČR, která má v těchto orgánech zastoupení. Informace o případném vyslání příslušníků rezortu MO bude součástí pravidelného materiálu informujícího o nasazení sil a prostředků rezortu MO v zahraničních operacích v příslušném roce.

1. Současné zapojení příslušníků rezortu MO do velitelských struktur NATO, EU působících v zahraničních operacích těchto organizací

Mandát pro vysílání příslušníků rezortu MO k posílení velitelských struktur NATO, EU nasazených v operacích těchto organizací a příslušníků rezortu MO působících ve strukturách NATO a EU do operací mimo území ČR je v souladu s usnesením Senátu Parlamentu ČR ze dne 23. října 2014 č. 635 a usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 31. října 2014 č. 496 v rozsahu **do 15 osob**.

2. Návrh na vyslání příslušníků rezortu MO do velitelských struktur NATO, EU a OSN působících v zahraničních operacích těchto organizací

Pro rok 2017 a 2018 se navrhuje vyslání příslušníků rezortu MO **v počtu do 15 osob** k posílení velitelských struktur NATO, EU a OSN nasazených v operacích těchto organizací a příslušníků rezortu Ministerstva obrany působících ve strukturách NATO, EU a OSN do operací mimo území ČR. Případné vyslání do operace bude realizováno na základě požadavku ze strany NATO, EU či OSN. V souladu se zájmem vlády ČR více se angažovat v misích OSN je nově navrhováno i možné vyslání do velitelských struktur OSN.

Obdobné zapojení příslušníků rezortu MO působících ve strukturách NATO, EU a OSN do operací pod vedením NATO, EU a OSN se předpokládá i v roce 2019.

J. Nasaditelný spojovací modul

Nasaditelný spojovací modul (Deployable Communication Module, DCM) je schopnost, kterou ČR trvale vyčleňuje ve prospěch systému velení NATO, mimo jiné pro zahraniční operace.

Na vybudování českého DCM vyčlenila Aliance ze svých fondů 70,7 milionů Kč a ročně vynakládá další zhruba 2 miliony Kč na výcvik našich vojáků a provozní náklady DCM. V případě nasazení dále Aliance financuje přepravu techniky a provozní náklady související s působením českého DCM v zahraniční operaci.

Aliance disponuje celkem 3 prapory takových modulů a jejich nasazení do operací je realizováno v závislosti na konkrétní misi, operačním prostoru a okamžitých aliančních schopnostech v prostoru operace. To v praxi znamená, že nasazení DCM není možno plánovat s časovým předstihem a každý z modulů je udržován v určitém stupni připravenosti k nasazení.

V případě potřeby bude DCM nasazen do některé alianční operace v letech 2017 a 2018 v síle do 56 osob na dobu nejvýše 6 měsíců ročně.

Obdobným způsobem bude deklarována naše připravenost nasadit DCM i v roce 2019.

K. Síly rychlé reakce NATO (NATO Response Force, NRF)

1. Charakteristika revidovaného konceptu NRF

Síly rychlé reakce NATO (NATO Response Force, NRF) jsou jednou z nejvýznamnějších odpovědí NATO na výzvy vyplývající ze zhoršeného bezpečnostního prostředí. Účelem NRF je poskytnout integrované a plně interoperabilní pozemní, námořní a vzdušné jednotky pod společným velením kdykoli o to Severoatlantická rada požádá. NRF jsou schopny okamžitě zasáhnout kdekoli na světě a po omezenou dobu zde působit bez potřeby další podpory, a to v celém spektru aliančních misí od humanitárních a záchranných přes krizový management až po bojové operace vysoké intenzity. Díky této schopnosti

představují pro každého potenciálního agresora hrozbu téměř okamžité vojenské reakce ze strany NATO jako celku a jsou tedy významnou součástí Aliančního konvenčního odstrašení.

V reakci na výrazné změny bezpečnostního prostředí a jejich strategické důsledky pro Alianci byl na summitu NATO ve Walesu v září 2014 schválen tzv. Akční plán připravenosti (Readiness Action Plan, RAP). Cílem Akčního plánu je ujistit členské země o spolehlivosti a funkčnosti kolektivní obrany a adaptovat Alianci tak, aby byla schopna odstrašit potenciální útočníky a v případě potřeby efektivně reagovat na bezpečnostní hrozby vůči spojencům. Součástí uvedeného Akčního plánu připravenosti je kromě jiného i posílení konceptu NRF prostřednictvím nové struktury, větší robustnosti a zvýšení pohotovosti vyčleněných sil.

O podobě tohoto posílení rozhodli ministři obrany na zasedání NATO v červnu 2015. Od 1. ledna 2016 jsou NRF tvořeny Silami velmi vysoké pohotovosti (Very High Readiness Joint Task Force, VJTF) a Silami druhého sledu (Immediate Follow-on Force Group, IFFG), přičemž tyto součásti budou působit na ročním rotačním principu. Klíčovým prvkem z hlediska alianční schopnosti rychle reagovat na krizové situace jsou VJTF. Jejich výstavbu zajišťují na základě dobrovolnosti tzv. rámcové státy. Kromě VJTF a IFFG jsou součástí NRF také Záložní síly (Follow-on Force Group, FFG). Implementací nového konceptu NRF dochází k nárůstu schopností nejen v komponentu pozemních sil, ale i vzdušných, námořních a speciálních sil. Zapojení do nové podoby NRF vyžaduje vyčleňování národních příspěvků pozemních sil zpravidla na tříleté období.

2. Současné vyčlenění sil a prostředků rezortu MO do NRF

V souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR z 18. prosince 2015 č. 1034 a usnesením Senátu Parlamentu ČR z 10. prosince 2015 č. 303 se ČR účastní činnosti rotace NRF 2016 úkolovým uskupením OPZHN, spojovacím prvkem, výsadkovou rotou, pontonovou rotou, úkolovým uskupením speciálních sil, vrtulníkovou jednotkou, četou OPZHN, týmem HUMINT a národním podpůrným prvkem. Celkově ČR pro NRF v roce 2016 vyčleňuje **do 816 osob**.

3. Návrh dalšího vyčlenění sil a prostředků rezortu MO do NRF

Pro rotaci NRF v roce 2017 se navrhuje vyčlenit dvě úkolová uskupení OPZHN, pontonovou rotu, spojovací prvek a národní podpůrný prvek. Celkově se navrhuje vyčlenit pro NRF v roce 2017 **do 810 osob**.

Pro rotaci NRF v roce 2018 se navrhuje vyčlenit úkolové uskupení OPZHN, spojovací modul a národní podpůrný prvek. Celkově se navrhuje vyčlenit pro NRF v roce 2018 **do 380 osob**.

O případném vyslání do konkrétní operace bude rozhodnuto v souladu s Ústavou České republiky v návaznosti na rozhodnutí Severoatlantické rady o nasazení NRF.

Pro rotaci NRF v roce 2019 se předběžně navrhuje vyčlenit **do 1198 osob**.

L. Systém připravenosti schopností pro mírové operace OSN UNPCRS

Ve snaze efektivně řešit narůstající množství ozbrojených konfliktů ve světě vytvořila OSN nový Systém připravenosti schopností pro mírové operace (UN Peacekeeping Capability Readiness System, UNPCRS), který bude využíván pro zahajování nových mírových misí a zároveň jej bude možno používat i k doplňování chybějících schopností v již probíhajících misích OSN.

Dnem 1. října 2015 nahradil UNPCRS původní UNSAS (United Nations Stand-by Arrangement System), který byl vyhodnocen jako překonaný. UNPCRS na jedné straně umožní OSN reálněji disponovat s příspěvky členských zemí a na straně druhé bude závaznější pro přispívající země, než tomu bylo dosud.

1. Současné vyčlenění sil a prostředků rezortu MO do UNPCRS

Od roku 2005 Česká republika pravidelně přispívala vojenskou jednotkou do UNSAS, ta však nikdy nebyla aktivována. Identická jednotka v počtu do 50 osob byla nabídnuta do nově zřízeného systému UNPCRS i v roce 2016.

2. Návrh dalšího vyčlenění sil a prostředků rezortu MO v UNPCRS

Na léta 2017 a 2018 se navrhuje vyčlenit síly a prostředky rezortu MO do UNPCRS pro případné nasazení v operacích OSN mimo území ČR v celkovém počtu do 200 osob. Předpokládá se nasazení těchto sil v rámci mise MINUSMA v Mali, a to v návaznosti na případný konkrétní požadavek OSN. O vyslání do takové operace rozhodne vláda a Parlament ČR na základě požadavku OSN.

ČR hodlá pokračovat ve vyčleňování sil a prostředků do UNPCRS i v roce 2019. Typ jednotky a počty osob budou známy až v roce 2018, a to v návaznosti na podmínky vztahující se k zajištění kolektivní obrany, spojeneckých i domácích závazků.

M. Projekty okamžitého dopadu

1. Charakteristika projektů

Se vznikem nového bezpečnostního prostředí po konci studené války vzrostl počet vojenských operací k udržení nebo prosazení míru, které zajišťují četné organizace mezinárodního společenství a jichž se účastní stále vyšší počet států. Jedním z předpokladů úspěšného plnění úkolů v takových operacích je podpora civilního sektoru, legitimních místních vojenských jednotek a získání podpory místního obyvatelstva.

Důležitým nástrojem pro zajištění podpory ze strany místního obyvatelstva je realizace „projektů rychlého dopadu“ (Quick Impact Projects, QIP). Z názvu vyplývá hlavní cíl projektu, kterým je vytvoření okamžitého a pozitivního efektu směrem k místní populaci postižené konfliktem. V praxi se může jednat například o realizaci malých infrastrukturních projektů formou budování veřejně prospěšných staveb, nákup školních a zdravotnických

potřeb, budování studní, mostů či logistickou podporu místních ozbrojených sil. Projekty realizují vojenské jednotky buď samostatně, nebo s pomocí civilních představitelů (národní nebo místní představitelé, místní populace, nevládní organizace, mezinárodní organizace).

Ve většině případů jsou QIP uskutečňovány prostřednictvím skupin civilně-vojenské spolupráce (CIMIC) v rámci vojenských kontingentů, ale mohou být realizovány i dalšími vojenskými složkami v prostoru operačního nasazení. QIP mají reagovat na aktuální potřeby a požadavky přímo v místě nasazení. Vedle zcela adresné pomoci místnímu obyvatelstvu přispívají tyto projekty také k bezpečnosti vlastních jednotek, bojové techniky a materiálu, tedy majetku státu a vytváření kladného obrazu vlastních sil u veřejnosti. Je zřejmé, že tyto projekty nelze plánovat, protože jejich identifikace probíhá až na místě samém.

Realizace QIP je v souladu s ustanoveními zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné v ustanovení § 10 odst. 2 stanoví, že ozbrojené síly se podílejí na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účastí na operacích na podporu a udržení míru, záchranných a humanitárních akcích.

Jediným způsobem, jak využívat prostředky Ministerstva obrany v souladu se stávající legislativou České republiky i s vnitřními předpisy Ministerstva obrany, je uskutečňovat QIP formou finančního daru do zahraničí. V souladu s ustanovením § 7 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, je možné realizovat finanční dary do zahraničí pouze po předchozím souhlasu vlády.

2. Využitelnost projektů

Vláda svým usnesením ze dne 28. dubna 2014 č. 311 schválila poskytnutí peněžního daru do zahraničí ve výši 4 milionů Kč ročně na financování projektů rychlého dopadu v rámci působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2015 a 2016. V roce 2015 byl koncept QIP uplatňován pouze v Afghánistánu a jednalo se celkem o 25 projektů v hodnotě cca 2 milionů Kč (částečné vybavení školy, nákup školních pomůcek, vybudování studní, doplnění drobné výstroje a vybavení pro příslušníky Afghánské národní armády, organizace vědomostní soutěže a podobně).

Realizace QIP v rámci dalších zahraničních operací s českou účastí se v průběhu roku 2015 nejevila jako efektivní, a to jak vzhledem k charakteru operací, tak i počtu vojáků v nich působících.

Implementace QIP v Afghánistánu potvrdila užitečnost a význam tohoto mechanismu pro úspěšné plnění operačních úkolů vojenských jednotek v zahraničních operacích. Z hlediska svého budoucího operačního působení předpokládá ČR v letech 2017 a 2018 pokračovat ve vojenském zapojení v Afghánistánu a významněji se zapojit do misí EU a OSN, zejména na africkém kontinentu. Je proto žádoucí, aby tento nástroj byl českými vojenskými jednotkami využíván i v dalších relevantních operacích mimo Afghánistán.

3. Vyčlenění finančních prostředků pro QIP v letech 2017 a 2018

Navrhuje se poskytnutí peněžních darů do zahraničí v celkové výši do 4 milionů Kč ročně na financování projektů rychlého dopadu v rámci působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2017 a 2018.

Navrhovaná částka bude hrazena z rozpočtu rezortu MO bez dopadů na státní rozpočet. Konečná výše čerpání finančních prostředků bude odvozena od reálných operačních požadavků.

N. Právní aspekty vyslání sil a prostředků rezortu MO do zahraničních operací

Právní stránka vysílání sil a prostředků rezortu MO do zahraničních operací, respektive pokračování účasti v nich, má dvě roviny – mezinárodněprávní a vnitrostátní.

Z mezinárodněprávního hlediska je nutné, aby vyslání sil a prostředků rezortu MO do zahraniční operace bylo v souladu s mezinárodním právem, tato podmínka je ve všech případech vyslání sil a prostředků rezortu MO do zahraničních operací splněna.

V případě operace KFOR je naplněna rezolucí RB OSN č. 1244 (1999), působení v operaci Resolute Support v Afghánistánu je právně podloženo souhlasem Afghánistánu a Dohodou mezi NATO a Afghánistánem o právním postavení sil NATO v Afghánistánu ze dne 30. září 2014. Operace NAVFOR ATALANTA je zakotvena v rezoluci RB OSN č. 1897 (2009). O zahájení operace ALTHEA rozhodla Rada EU Společnou akcí 2004/570/CFSP z 12. července 2004 v souladu s mandátem obsaženým v rezoluci RB OSN č. 1575 (2004), který je každý rok prodlužován (naposledy rezolucí RB OSN č. 2247 (2015)). Operace EU NAVFOR MED SOPHIA vychází z rezoluce RB OSN č. 2240 (2015), mise UNDOF byla založena rezolucí RB OSN č. 350 (1974).

Mise EUTM Mali vychází z rezoluce RB OSN č. 2071 (2012) a žádosti malijské vlády o rozmístění EUTM Mali. Mise OSN MINUSMA je zakotvena v rezoluci RB OSN č. 2100 (2013). Co se týče mise MFO, ta působí na Sinajském poloostrově na základě Protokolu k Mírové smlouvě mezi Egyptem a Izraelem ze dne 3. srpna 1981.

Z vnitrostátního hlediska podléhá vyslání sil a prostředků rezortu MO do zahraničních operací souhlasu obou komor Parlamentu ČR podle článku 43 odst. 3 písm. a) Ústavy ČR. Z tohoto důvodu je po souhlasu vlády mandát předkládán oběma komorám Parlamentu ČR ke schválení.

O. Finanční aspekty

Financování plánovaného působení sil a prostředků rezortu MO ve všech zahraničních operacích v letech 2017 a 2018, s výjimkou případného nasazení v operacích NRF a UNPCRS, bude zabezpečeno z rozpočtové kapitoly MO.

Náklady na vyslání související s účastí sil a prostředků rezortu MO v zahraničních operacích se v roce 2017 předpokládají ve výši **1 164 403 660 Kč** a v roce 2018 ve výši

1 123 608 861 Kč. Jedná se o náklady nad rámec běžné činnosti výhradně související se zabezpečením jednotlivých operací.

Pro případné nasazení sil a prostředků rezortu MO v Silách rychlé reakce NATO je kalkulována částka **1 440 136 000 Kč** na rok 2017 a **697 706 464 Kč** na rok 2018. V případě aktivování příspěvku v UNPCRS pro operaci OSN je kalkulována částka **356 846 560 Kč** na rok 2017 i na rok 2018. Vzhledem ke skutečnosti, že výsledná úkolová uskupení budou vytvořena až v reakci na požadavky plnění konkrétního úkolu, nelze v současnosti jednoznačně specifikovat výši konečné částky. V případě rozhodnutí o nasazení jednotek vyčleněných pro NRF a UNPCRS budou potřebné finanční prostředky zajištěny mimo rozpočet rezortu MO.

Závěr

Předložený návrh komplexně řeší zapojení sil a prostředků rezortu MO do operací v zahraničí v letech 2017 a 2018 a je v souladu se závazky vyplývajícími z členství ČR v mezinárodních organizacích, s Bezpečnostní strategií ČR, Obrannou strategií ČR a zahraničně-politickými prioritami ČR.

Udržování stability a bezpečnosti prostřednictvím zahraničních operací představuje optimální a mnohdy vůbec jediný způsob, jak minimalizovat dopady hrozeb na bezpečnostní zájmy ČR a jejích spojenců.

Navrhovaný rozsah nasazení sil a prostředků rezortu MO do zahraničních operací v letech 2017 a 2018 je výrazem ochoty a připravenosti ČR nadále se aktivně zapojovat do zajišťování mezinárodní bezpečnosti a v této oblasti činí z ČR plnohodnotného a respektovaného mezinárodního partnera.

Vláda dne 18. dubna 2016 projednala a schválila Návrh na působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2017 – 2018 s výhledem na rok 2019.

V Praze dne 18. dubna 2016

Předseda vlády:
Mgr. Bohuslav Sobotka v. r.